

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Moralske Tanker (DK)

Citation: Holberg, Ludvig: "Moralske Tanker", i Holberg, Ludvig: *Moralske Tanker*, udg. af F.J.Billeskov Jansen ; Jørgen Hunosøe , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 418. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg13val-shoot-idm139659559986256/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Moralske Tanker

- bind. – *Posteriteten*: eftertiden. – *Cadence*: rytme – *før Mahomed's Tid*: før M.'s tid.
- 241 *Morer*: mørkhudede (nord)afrikanere, spec. maurerne. – *Leoniske Vers*: heksametre el. pentametre, i hvilke midte og slutning rimer; antages almindeligt at have navn efter en digter fra 12. årh., Leo. – *hvordan det gik*: hvordan det end gik. – *triplerede*: tredoblede. – *Prosodie*: versbygning (slære); metrik. – *Capsuner*: se n.t.s. 237.
- 242 *bonsens*: fr. sund fornuft. – *Espit*: evner, begavelse. – *defigurerede*: forvanskede, vansirede. – *Du Morgenstjerne* (. . .): fra strofe 9 i Jesus-salmen (ikke nogen egentlig morgensang); Jeg vil mig Herren love. Forfatteren er Hans Thomisson, fra hvis salmebog (1569) den optoges i alle senere salmebøger indtil 1740. Fra 1873 optaget igen i ændret form (nu nr. 510). – *Prümere*: vrøvlethoveder. Der refereres til Peder Syv I, s. 336 (*DGO* 7074). – *Flexioner*: bøjninger. – *Nomina*: nominer, dvs. substantiver og adjektiver. – *casibus*: af lat. casus: fald; bøjningsform af navneord, tillægsord og stedord. – *personis*: af lat. persona: person (som grammatisk udtryk). – *captivere*: fange; indskrænke.
- 243 *solut Stil*: prosa. – *Coiffure*: hovedpynt el. frisur.
- 244 *Est* (. . .): Digteren er en guddommelig mand, hvis kappe er laset (og hæs-elig). – *Apollo*: se n.t.s. 122. – *9 Gudinder*: de ni musier; i gr.-rom. mytologi gudinder for åndelige sysler. – *vacuum in rerum natura*: lat. tomrum i virkeligheden(s) verden). – *Dactylis* (. . .): se n.t.s. 240. – *Ovidius*: i *Metam.* 8, 801-8, 805: Tjavsset var håret, hule var øjnene, ansigtet gustent, læberne fulde af skarn, hendes hals var nubret af gravrust, huden så stram, at man så hendes tarme og lever og nyrer, bækkenets knogler stak ud omkring hendes indfaldne lænder, I stedet for mave var der et hul etc. (Overs. ved Otto Steen Due, 1989).
- 245 *Phoebus*: tilnavn til Apollo. – *Gyldenstykke(s)*: tøjscof helt gennemvævet med tråde af guld (el. sølv). – *Zirath*: pryde. – *Nil* (. . .): Den ulyksalige fattigdom fører intet hårdere med sig end at den gør folk latterlige. Juvenal 3, 152-153. – *Lobo* (o. 1595-1678): port. jesuit og missionær. I den fr. oversættelse *Voyage historique d'Abissinie du R.P. Jérôme Lobo* I-II (Amsterdam 1728) 8e, fortælles om mødet med le Roi des Abagnes I: 24. – *Abagner*: navn på et i Abessinien boende folk. – *Et syndeligt Spectacle*: et usædvanligt syn. – *en vis Nordisk Poet*: Christian Rose (d. 1711). George Buchanan (d. 1582) var en skotsk, Fr. Taubmann (d. 1613) en ty. humanist og latindigter. *Insus* er tilnavn til en tigger i *Odysseens* 18. sang. – *gaaer* (. . .) næst: går (. . .) nærmest.
- 246 *Juvenalis Vidnesbyrd*: 7, 87; frit citat. – *Staius* (. . .): lat. Staius sulter, hvis han ikke sælger [sit værk] Agave til Paris [en berømt pantomimisk danser]. – *Staius*, P.P. (ca. 40-96 e.Kr.): rom. digter. – *Hjærne*: Historien fortælles i begyndelsen af 6. bog i Saxos Danmarks-kronike. – *Patroners*: vel-ynderes, mæceners. – *Satyrisk Ord*: Juvenal 7, 96-97. Lat. Nu er det nyttigt for mange at blive bleg og afholde sig fra vin i hele december. – *Manden i Comoedien*: tjeneren Peer i *Jacob v. Tyboe* I, 3. – *Hierte*: hul. – so-